

Image not found or type unknown

# Pobl â dementia

Mwy o wybodaeth am y rôl yr ydym yn ei chwarae wrth gefnogi'r gofal a chymorth i bobl â dementia.

Cyhoeddwyd gyntaf: 8 Ebrill 2019

Diweddariad olaf: 28 Hydref 2024

Lawrlwythwyd y ddogfen hon o [gofalcymdeithasol.cymru](http://gofalcymdeithasol.cymru) ac efallai nid hwn yw'r fersiwn diweddaraf.

Ewch i <http://cynnwys.gofalcymdeithasol.cymru/adnoddau-canllawiau/gwella-gofal-a-chymorth/pobl-â-dementia> am y fersiwn diweddaraf.

Mae'r tudalennau hyn yn cynnwys cyngor ac adnoddau i bobl sy'n cefnogi pobl sy'n byw gyda dementia.

Nid yw dementia yn rhan naturiol o fynd yn hŷn a dim ond gweithiwr iechyd proffesiynol y gellir ei ddiagnosio.

I ddarganfod mwy am gael diagnosis o ddementia, [ewch i'r Gymdeithas Alzheimer](#) (tudalen gwybodaeth ar gael yn Saesneg yn unig).

## **Cyflwyniad i bobl â dementia**

Mae yna rhai ardaloedd rydym yn gwybod sydd angen eu gwella mewn gofal cymdeithasol ar gyfer pobl sy'n byw â dementia.

Mae hyn yn cynnwys gwneud yn siwr fod pobl yn gallu ffeindio'r gofal a'r cymorth sydd angen mewn cymdeithasau gwledig, ac yn defnyddio'r Gymraeg lle hon ydy'r iaith gyntaf.

## **Un mewn Miliwn: Adnodd Hyfforddiant Dementia**

Sesiwn hyfforddiant ddwy awr a hanner, sy'n digwydd mewn dosbarth i helpu'r rhai sy'n gweithio gyda phobl â dementia.

Bydd y sesiwn yn rhoi dealltwriaeth well o ddementia a'i ffurfiau i'ch staff ac yn eich helpu i gyflawni amcanion Fframwaith dysgu a datblygu dementia Gwaith Da.

Bydd staff hefyd yn dysgu cyngor ymarferol am wella profiad dydd i ddydd pobl gyda dementia. Mae'r pecyn yn cynnwys nodiadau canllaw a fideo i gefnogi'r hwylusydd.

Archebwch eich copi gan [dementia@gofalcymdeithasol.cymru](mailto:dementia@gofalcymdeithasol.cymru)

Gwylwch y fideo isod i ddysgu mwy am farn staff mewn cartref gofal am y pecyn hyfforddiant:

Gweld trawsgrifiad

00:01 [Music]

00:06 my name is Fabian Akshay I'm the general

00:08 manager at ballast a nursing home in

00:10 Cardiff as well as the one in Bari and I

00:13 think the training exercise was actually

00:15 a gem in itself for us to move forward

00:18 look into what we can do better

00:20 it opens up a whole new world when you

00:22 go to this training because it is

00:23 something that they wouldn't really know

00:25 what to do if they didn't have it having

00:28 an understanding of the dimensions and

00:30 the causes makes a huge difference to me

00:34 and so those around me

00:38 [Music]

00:41 in 2016 Care Council for Wales launched

00:46 good work and dementia learning

00:48 development framework for Wales and as a

00:50 result of that social care Wales and

00:53 asked me to create some training which

00:57 would translate the reports and the

01:01 framework in something usable for staff

01:03 and organisations to be able to deliver

01:06 training at that informed level one in a

01:09 million was developed and works and

01:12 consulted with people living with

01:14 dementia family carers and colleagues

01:17 and Health and Social Care dementia

01:19 itself is a complex subject but at the

01:21 same time we need to make it simple for

01:23 people who actually don't understand  
01:25 about dementia make sure that they  
01:27 understand what it is directly support  
01:29 or to live with someone who's got  
01:32 dementia Bernina million was actually a  
01:34 very good pilot project and I think a  
01:36 lot of people will benefit from it long  
01:38 run I found the training important  
01:42 because it was very informative and even  
01:46 though we have a lot of experience with  
01:47 dementia I always feel that it's  
01:50 important to refresh our knowledge and  
01:52 there is always something new to learn  
01:55 the course was developed and produced in  
01:58 a way that anyone with confidence and  
02:01 knowledge and understanding of dementia  
02:03 can deliver the session to either staff  
02:06 groups family members or anyone really

02:09 that needs that informal training the  
02:12 way the course is structured and  
02:13 delivered I find it really really user  
02:16 friendly the way the questions are put  
02:18 across all the way the information is  
02:20 delivered a leaves room for questions  
02:21 and it's encouraging you know the our  
02:25 trainer Fabian when he delivers it he  
02:27 asks the staff to participate and then  
02:30 we question each other and we it sort of  
02:33 opens up a mini debate within the  
02:34 training so you get to talk about it and  
02:36 I think it also gives us the ideas and  
02:40 the information for us to research on  
02:42 our own my name's chris chris Roberts  
02:45 and I live in North Wales I was  
02:48 diagnosed a few years ago with mixed  
02:52 dementia

02:53 which is vascular and Alzheimer's I  
02:57 think it's very important to have for  
03:00 everyone that's around me to understand  
03:03 dementia it makes it much easier for  
03:07 myself  
03:07 III I don't need to explain I die and it  
03:12 stops me getting stressed or anxious and  
03:14 I don't have to worry about doing  
03:17 anything right or wrong if people  
03:20 understand and it's it's that  
03:22 understanding that that takes away the  
03:25 stigma that exists I think around the  
03:28 dementia it's at some unknown that  
03:31 people fear so so by having people that  
03:34 understand dementia and makes it just so  
03:38 much easier for everyone affected by  
03:39 dementia good training courses  
03:44 [Music]

03:50 you

## Adnoddau hyfforddi ailalluogi dementia

Mae'r pecyn adnoddau hwn wedi'i anelu at y rheini sy'n gweithio gyda phobl sy'n byw gyda dementia yn eu cartrefi eu hunain.

Gallai hyn fod yn weithwyr gofal cartref, cynorthwyyr gofal iechyd neu weithwyr proffesiynol perthynol i iechyd, fel therapyddion galwedigaethol. Gellir eu defnyddio'n unigol neu fel hyfforddiant.

Gellir cwblhau'r adnoddau yn eu cyfanrwydd neu gallwch ddewis eu cwblhau fesul adran.

Bydd yr adnoddau hyn yn eich helpu i gyrraedd lefel fedrus y Fframwaith Dysgu a Datblygu Gwaith Da.

Gweld trawsgrifiad

1

00:00:01 --> 00:00:02

Helo.

2

00:00:02 --> 00:00:07

Mae'n bleser gen i gyflwyno'r Adnoddau



Hyfforddi Ail-alluogi Dementia a grëwyd gan

3

00:00:07 --> 00:00:12

Helen Lambert, therapydd galwedigaethol annibynnol

a Chyfarwyddwr Cofio Dementia Training.

4

00:00:12 --> 00:00:19

Mae'r adnoddau hyn, a gomisiynwyd gan Gofal

Cymdeithasol Cymru ac Addysg a Gwella Iechyd

5

00:00:19 --> 00:00:23

Cymru, wedi eu datblygu er mwyn hyfforddi

staff rheng flaen i wella'r gofal a chymorth

6

00:00:23 --> 00:00:27

maen nhw'n ei roi i bobl sy'n byw gyda

dementia a'u partneriaid.

7

00:00:27 --> 00:00:32

Mae'r adnoddau hyn ar gyfer unrhyw un sy'n cynorthwyo person neu bobl sy'n byw gyda

8

00:00:32 --> 00:00:38

dementia yn eu cartref eu hunain, er enghraifft

gweithwyr gofal cartref neu gynorthwyr gofal

9

00:00:38 --> 00:00:44

iechyd, gweithwyr proffesiynol perthynol i

iechyd fel therapyddion galwedigaethol, ffisiotherapyddion,

10

00:00:44 --> 00:00:48

dietegyddion, gweithwyr cymdeithasol neu staff

nyrsio.

11

00:00:48 --> 00:00:53

Mae'r Adnoddau Hyfforddi Ail-alluogi Dementia

yn cyfuno amrywiaeth o adnoddau gwahanol,

12

00:00:53 --> 00:00:56

sy'n ymarferol, yn seiliedig ar gryfderau  
ac yn hyblyg.

13

00:00:56 --> 00:00:58

Mae'r rhain yn cynnwys

14

00:00:58 --> 00:01:01

fideo sy'n darparu egwyddorion arweiniol

15

00:01:01 --> 00:01:04

i

gynorthwyo pobl sy'n byw gyda dementia

16

00:01:04 --> 00:01:10

fideo arall sy'n cyflwyno Positive Approach  
to Care fel ffordd o gyflwyno dull sy'n

17

00:01:10 --> 00:01:15

canolbwyntio ar berthynas

gweithlyfr sy'n darparu gwybodaeth am

18

00:01:15 --> 00:01:18

ail-alluogi dementia

gwybodaeth am gynlluniau sy'n addas

19

00:01:18 --> 00:01:23

i ddementia a gweithgareddau pwrpasol

a nifer o broblemau i'w hymarfer er

20

00:01:23 --> 00:01:27

mwyn cynorthwyo dealltwriaeth o fynegi anghenion

trwy ymddygiad ac emosiwn.

21

00:01:27 --> 00:01:32

Gellir mynd i'r afael â'r adnoddau i

gyd gyda'i gilydd neu gellir pori ynddyn

22

00:01:32 --> 00:01:34

nhw yn Ä´l eich anghenion unigol.

23

00:01:34 --> 00:01:40

Gallwch fynd i afael â nhw ar eich pen  
eich hun neu fel rhan o gyfarfod tÄ®m neu

24

00:01:40 --> 00:01:42

sesiwn addysgu mwy ffurfiol.

25

00:01:42 --> 00:01:46

Gellir eu defnyddio fel canllaw a chymorth  
ar gyfer goruchwyllo clinigol.

26

00:01:46 --> 00:01:51

I sicrhau digon o ddewis mae'r un cynnwys  
ar gael mewn fformatau gwahanol.

27

00:01:51 --> 00:01:57

Felly, gall rhywun sy'n gyfrifol am hyfforddiant

neu oruchwylio staff, er enghraifft, gweithiwr

28

00:01:57 --> 00:02:03

proffesiynol perthynol i iechyd neu reolwr

tÃ©m, weithio trwy'r adnoddau mewn un fformat

29

00:02:03 --> 00:02:08

er mwyn gwella eu gwybodaeth â'u dealltwriaeth

eu hunain, neu fe allant ddefnyddio'r adnodd

30

00:02:08 --> 00:02:11

mewn ffordd arall i gynorthwyo dysgu eraill.

31

00:02:11 --> 00:02:17

Nid yw'r dysgu yn cael ei asesu ond fe ellir

ei ddefnyddio i ddangos datblygiad proffesiynol

32

00:02:17 --> 00:02:24

parhaus, er enghraifft ar ôl i rywun gofrestru  
gyda Gofal Cymdeithasol Cymru neu fel gofyniad

33

00:02:24 --> 00:02:29

gan gorff proffesiynol fel y Coleg Brenhinol  
ar gyfer Therapyddion Galwedigaethol.

34

00:02:29 --> 00:02:31

Darperir taflen i gofnodi sylwadau.

35

00:02:31 --> 00:02:39

I gael eich mynediad chi i'r cynnwys i ddysgwyr  
a hunan-gyfeirwyd anfonwch e-bost at [dementia@socialcare.wales](mailto:dementia@socialcare.wales)

36

00:02:39 --> 00:02:45

Os ydych eisiau mynediad i adnoddau i gynorthwyo  
dysgu eraill, nodwch 'folder hwyluswyr'

37

00:02:45 --> 00:02:48

yn llinell pwnc yr e-bost.

Mae'r fideo uchod yn esbonio mwy am yr adnoddau. I ofyn am gopi am ddim, e-bostiwch [dementia@gofalcymdeithasol.cymru](mailto:dementia@gofalcymdeithasol.cymru)

Os yw'r adnoddau hyn at ddefnydd personol, ysgrifennwch "adnoddau dysgwyr" yn llinell pwnc yr e-bost.

Os ydych yn bwriadu defnyddio'r adnoddau i gefnogi dysgwyr eraill, ysgrifennwch "adnoddau hwyluswyr" yn llinell pwnc yr e-bost.

## **Adnodd dementia ar gyfer gweithwyr gofal proffesiynol**

### **Adnodd dementia ar gyfer gweithwyr gofal proffesiynol**

Adnodd sy'n cefnogi ymarfer da mewn gofal dementia drwy roi mynediad at wybodaeth hanfodol, astudiaethau achos, data, ac ymchwil.

## **Pecyn gweithredu dysgu a datblygu ar gyfer gofal a chymorth dementia**

[Canllaw syml, ymarferol](#) y gall sefydliadau a phartneriaethau ei ddefnyddio i roi'r Fframwaith Gwaith Da ar waith.



## Adnoddau defnyddiol eraill ar gyfer gofal dementia

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru hefyd wedi datblygu fframwaith dysgu a datblygu ar gyfer gofal a chymorth dementia mewn partneriaeth â GIG Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru:

[Gwaith da: Fframwaith dysgu a datblygu dementia i Gymru](#)

PDF 3MB

Rydym yn adeiladu ar y gwaith yma i wella gofal cymdeithasol i bobl sy'n byw gyda dementia. Rydym hefyd yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru a sefydliadau partneriaid i wneud yn siwr bod ein gwaith yn alinio gyda gwaith cenedlaethol ar draws Cymru:

[Cynllun gweithredu ar gyfer dementia 2018 i 2022 Llywodraeth Cymru](#)

[Dementia: mwy na dim ond colli'r cof](#)

PDF 931KB

## Fframwaith Gwaith Da: gweithio gyda phobl sy'n byw gyda dementia ac wedi colli eu clyw neu sy'n defnyddio Iaith Arwyddion Prydain

[Cyngor a chanlyniadau dysgu](#) ar gyfer pobl sy'n gweithio gyda phobl sy'n byw gyda dementia ac wedi colli eu clyw neu sy'n defnyddio Iaith Arwyddion Prydain.